

Průběžné hodnocení za 1. pololetí 2025

MANAŽERSKÉ SHRNU TÍ

Průběžné hodnocení k 30. 6. 2025 je výstupem projektu *Hodnocení Programu rozvoje venkova na období 2014–2020* (PRV 2014–2020). Zpráva shrnuje finanční a věcný pokrok realizace PRV k 30. 6. 2025 a vyhodnocuje jej v rámci odpovědí na společné evaluační otázky 1–21 s výjimkou otázek zaměřených na synergie a komplementarity, které nejsou součástí průběžného vyhodnocování v rámci pololetních zpráv a budou znovu vyhodnoceny až v rámci rozšířeného hodnocení.

Celkový přístup k hodnocení

Průběžné podzimní hodnocení 2025 je založeno na kombinaci kvantitativních a kvalitativních evaluačních metod, které byly využity pro přípravu odpovědí na jednotlivé evaluační otázky. Zvolené metody vychází z vodítek EK pro hodnocení PRV, především z *Pokynů k vyhodnocení otázek 1–21 pro Střednědobé hodnocení 2017*¹.

Finanční pokrok realizace

Celkové čerpání PRV k 30. 6. 2025 činí 4 630 323 059 EUR²³, což představuje 97,6 % celkové alokace na PRV. Oproti 31. 12. 2024 došlo k růstu proplacených prostředků o 0,8 p. b.

V rámci environmentálních (plošných) opatření⁴ bylo k 30. 6. 2025 celkem proplaceno 3 058 152 304 EUR, což činí 99,7 % alokace na tato opatření. Nejvyššího pokroku u plošných opatření dosahuje čerpání v opatření M11 Ekologické zemědělství a M14 Dobré životní podmínky zvířat (100,0 %).

V absolutní hodnotě se na čerpání environmentálních opatření podílí nejvíce opatření M10, na jehož závazky bylo proplaceno cca 1 156 mil. EUR.

U projektových opatření⁵ bylo od počátku programového období do 30. 6. 2025 proplaceno 1 550 815 432 EUR (z toho 12 731 826 EUR za projekty z PRV 2007 až 2013).

Celkové čerpání v projektových operacích k 30. 6. 2025 představuje 93,8 % alokace na projektové operace (nárůst oproti konci roku 2024 o 2,4 p. b.). Nejvyšší míry čerpání u projektových opatření představují investiční operace 16.2.1 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií v

¹Assessment of RDP results: How to prepare for reporting on evaluation in 2017 an Annex 11 – Fiches for answering common evaluation questions for RDP 2014 – 2020; European Commission (2016)

² Pro přepočet byl po konzultaci se zadavatelem použit kurz ECB k 1. 7. 2025 ve výši 24,806 CZK/EUR, způsob přepočtu pro jednotlivé fáze čerpání je vysvětlen v kapitole 2.2

³ Včetně proplacených starých závazků ve výši 21 355 322 EUR (předčasné ukončení zemědělské činnosti)

⁴ Do environmentálních (plošných) operací jsou zahrnuty opatření M10, M11, M12, M13, M14, M15 a operace 8.1.1.

⁵ Do projektových operací jsou zahrnuty projekty v opatřeních M01, M04, M06, M08 (vyjma operace 8.1.1), M16, M19 a M20.

zemědělské prvovýrobě (100,0 %), 16.2.2 Podpora vývoje nových produktů, postupů a technologií při zpracování zemědělských produktů a jejich uvádění na trh (99,9 %) a 16.3.1. Sdílení zařízení a zdrojů (99,8 %) a 4.1.1 Investice do zemědělských podniků (96,9 %).

Věcný pokrok

Věcný pokrok realizace jednotlivých operací je popsán ve zprávě v kapitole 2.3 v rámci jednotlivých opatření, které vstupují do hodnocení a do odpovědí na jednotlivé evaluační otázky.

Obdobně jako v minulém hodnoceném období (k 30. 6. 2024), nejvyšší věcný pokrok u projektových operací dosahují operace 4.1.1 Investice do zemědělských podniků, 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců a operace v rámci opatření M16. U výše zmíněných operací byla zaznamenána i nejvyšší míra čerpání dotace vůči dané alokaci. Implementace projektů opatření M19 je již na vysoce nadprůměrné úrovni.

Podprůměrný implementační pokrok k 30. 6. 2024 vykazují i nadále počty účastníků na vzdělávacích akcích (1.1.1) s výjimkou prioritní oblasti 2B mladí zemědělci.

S ohledem na implementaci nového programu SP SZP, do kterého přešly závazky z hodnoceného PRV, byly plochy závazků naposledy kalkulovány v roce 2024.

Celkové výměry závazků opatření M10, resp. analogických opatření Strategického plánu SZP se v porovnání s rokem 2023 velmi mírně zvýšily (v řádu setin %). Významný pokles byl znovu zaznamenán u závazků zaměřených na zatravňování orné půdy, u kterých došlo k meziročnímu poklesu výměry o 9 %, absolutně 777 ha. Důvodem je především skutečnost, že závazky z uzavřené v rámci PRV, které byly ke konci roku 2023 ukončeny, jsou nahrazovány novými závazky uzavřeným v SP SZP ve výrazně menší míře, než tomu je u ostatních titulů AEKO.

Pokračuje také pokles závazků Integrované produkce ovoce, což souvisí s celkovým poklesem výměry sadů v ČR. Naopak výrazně vyšší je meziročně výměra závazků AEKO zaměřených na integrovanou produkci zeleniny a jahodníku

V případě výměry závazků ekologického zemědělství (opatření M11) byl také zaznamenán mírný nárůst, způsobený především vyššími výměrami závazků na trvalých travních porostech a ve vinicích.

Naopak závazky na orné půdě mírně klesly a stejně tak již několikátý rok v řadě poklesly závazky v sadech. Dynamika tohoto poklesu je sice ve srovnání s předchozími lety pomalejší, přesto je ale aktuálně pod závazkem EZ nejmenší výměra sadů od roku 2017. Obě opatření dosahují cílových hodnot ploch pod závazkem, které naplňují z cca 107 %.

V případě opatření M15 byl zaznamenán výrazný nárůst závazkovaných ploch po otevření nového programu v roce 2023 a mírný nárůst pokračuje i v roce 2024.

Vyhodnocení evaluačních otázek

Intenzita celkového příspěvku PRV k podpoře rozvoje znalostní základny, spolupráce a inovací, celoživotního vzdělávání a posílení vazeb na výzkum a vývoj se v průběhu první poloviny roku 2025 dále zvýšila zejména díky i úspěšné realizaci opatření M16 Spolupráce.

Informační a vzdělávací akce podpořené programem navštívilo již přibližně polovina pracovníků sektoru. Celkový počet účastníků vzdělávacích akcí, s výjimkou PO 2B, zůstává podprůměrný (70,5 % u všech realizovaných akcí).

Vzhledem k průběhu implementace PRV v operaci 4.1.1 Investice do zemědělských podniků lze konstatovat, že PRV přispívá k modernizaci podpořených zemědělských podniků v očekávané míře. Z vyhodnocení nárůstu HPH a výkonu u podpořených zemědělských podniků lze konstatovat, že ve statisticky významných případech byl zaznamenán pozitivní vývoj, resp. efekt u podpořených subjektů.

Z probíhající implementace PRV je patrné, že tento program přispívá ke vstupu mladých zemědělců do odvětví zemědělství. Bylo podpořeno 1 226 mladých zemědělců v rámci operace 6.1.1 Zahájení činnosti mladých zemědělců, což představuje 4,67 % všech zemědělských podniků v ČR.

Proplacené projekty, které v rámci operace 4.2.1 Zpracování a uvádění na trh zemědělských produktů realizovaly potravinářské podniky (459 jedinečných žadatelů), představují 6,4 % všech potravinářských podniků v ČR, což znamená překročení cílové hodnoty podílu počtu podpořených podniků z PRV vůči všem potravinářským podnikům, která činí 4,4 %.

Intervence PRV tak přispěly ke zlepšení konkurenceschopnosti potravinářských podniků ve vyšší než zamýšlené míře. Z tohoto pohledu lze hodnotit příspěvek PRV na investice do přidávání hodnoty při zpracování zemědělských výrobků za přínosný.

Pokrok v realizaci intervencí, které by měly přispět ke zvýšení ekonomické výkonnosti subjektů podnikajících v lesním hospodářství, je zřejmý, a to díky udržitelné dynamice v obou operacích souběžně.

Počet podpořených podniků v rámci diverzifikace podnikání je uspokojivý a lze předpokládat, že PRV přispěje k diverzifikaci činností v zemědělství přibližně v zamýšlené míře.

V přípravě na ex-post hodnocení byl realizován ad-hoc sběr dat o populacích ptáků zemědělské krajiny na 15 párech ploch, které byly vymezeny párovacím algoritmem s využitím metody Propensity Score Matching. Vyhodnocení dat ovšem neprokázalo měřitelný dopad závazků AEKO a ekologického zemědělství na biodiverzitu měřenou tímto indikátorem.

V rámci hodnocení operace Integrovaná produkce révy vinné v opatření M10 AEKO byla vyhodnocena data o využívání titulů základní a nadstavbová ochrana vinic. Je možné jednoznačně pozorovat, že zemědělci – vinaři se v této operaci často přesouvají do nadstavbového titulu s přísnějšími limity na

používání přípravků na ochranu rostlin kompenzovanými vyšší jednotkovou platbou. Význam základního titulu postupem času klesá.

V hodnocení opatření na podporu zalesňování zemědělské půdy byly analyzovány dlouhodobé trendy využívání a zájmu o opatření. Zájem zemědělců o toto opatření po počáteční dynamice poklesl a potenciál opatření v podobě, jak bylo implementováno v PRV, se pravděpodobně vyčerpal. Bez zásadní změny podmínek opatření proto nelze očekávat změnu tohoto trendu.

Závěry a doporučení

V hlavních oblastech podpory PRV, především v opatřeních investičního charakteru, v opatření M04, odpovídá implementační pokrok současné fázi programu. Lze konstatovat, že realizace opatření podporující rozvoj a zvyšování konkurenceschopnosti zemědělských a lesnických podniků úspěšně pokračuje a výrazně přispívá ke zlepšování mikroekonomické situace i stability těchto podniků.

Na základě zjištění Podzimního průběžného hodnocení 2025 doporučujeme následující:

- Znovu podrobně posoudit reálnost naplnění stanovených hodnot v opatření M01 a přistoupit k realokaci prostředků.
- Vzhledem k omezené možnosti revize cílových hodnot u věcných indikátorů 4.3.1 Pozemkové úpravy, především u ekologických a protierozních opatření, v tomto programovém období se zaměřit na důkladnější analýzu při nastavení cílových hodnot pro příští programové období.
- S ohledem na pozorovaný trend přesunu k titulu nadstavbové ochrany v operaci Integrovaná produkce révy vinné je vhodné vyhodnotit, zda je účelné a relevantní nadále zachovávat základní titul.
- Implementace opatření na zalesňování zemědělské půdy není, v podobně, ve které bylo implementováno v PRV, do budoucna účelná - bez zásadní změny klíčových podmínek opatření (založených na důkladné analýze potřeb a zájmu cílových skupin) nelze předpokládat změnu pozorovaného trendu.

EXECUTIVE SUMMARY

The autumn term evaluation 2025 as of 30 June 2025 is the output of the ongoing evaluation of the Rural Development Program for the period of 2014-2020 (RDP 2014-2020). The report summarizes the financial and factual implementation of RDP as of 30 June 2025 and evaluates it in response to common evaluation questions 1-21 (except of Q19A and Q19B, which will be subject to a comprehensive evaluation in 2026).

Overall Approach to Evaluation

The autumn term evaluation 2025 is based on a combination of quantitative and qualitative evaluation methods that were used for the preparation of answers to specific evaluation questions. The selected methods are based on the EC Guidelines for RDP evaluation, especially on the Guidelines to evaluate questions 1-21 for Mid-term evaluation 2017⁶.

Financial Progress of Implementation

The total drawdown of the RDP as of 30 June 2025 amounts to EUR 4,630,323,059⁷, which represents 97.6 % of the total allocation for the RDP.

Within the scope of the environmental measures, EUR 3,058,152,304 was reimbursed as of 30 July 2025, which is 99,7 % of the allocation for these measures. The greatest progress has been made in the measure M11 and M14 (100.0 %), while the lowest is M10 and M15 (99.2 %). In absolute figures, the greatest share of the total drawdown of environmental measures is attributed to measure M10 within which ca 1 156 mil. EUR has been reimbursed.

Since the beginning of the programme period, total public funding of EUR 1,550,815,432 (including EUR 12,731,826 for RDP 2007 – 2013 projects) were reimbursed in the project area of support (as of 30 July 2025).

The total drawdown of the project operations as of 30 July 2025 represents 93.8 % of the allocation for project operations. The highest drawdown rates of the project measures represent operations 16.2.1 (100.0 %), 16.2.2 (99.9 %) and 16.3.1 (99.8 %).

Factual progress of implementation

⁶Assessment of RDP results: How to prepare for reporting on evaluation in 2017 an Annex 11 – Fiches for answering common evaluation questions for RDP 2014 – 2020; European Commission (2016)

⁷The ECB exchange rate as of 1 July 2025 in the amount of CZK 24.806 / EUR was used for the conversion after consultation with the contracting authority, the method of conversion for individual drawing phases is explained in Chapter 2.2.

⁸Including paid old liabilities in the amount of EUR 21,355,322

The factual progress of the individual operations is described in the report in chapter 2.3 within the framework of the individual measures that enter the evaluation and the answers to the evaluation questions.

As in the previous evaluation period (as of 31 December 2024), the highest factual progress is achieved by the operations 4.1.1 Support for investments in agricultural holdings, 6.1.1 Business start-up aid for young farmers and measure M16. The above-mentioned operations / measure also recorded the highest subsidy rate for the given allocation. Rapid implementation progress is evident under measure M19.

Below the average implementation progress is indicated by the low number of participants in Training actions (1.1.1), except for priority area 2B for young farmers.

With regard to the implementation of the new SP SZP program, into which the commitments from the evaluated RDP were transferred, the commitment areas were last calculated in 2024.

The total area of commitments for measure M10, or analogous measures of the new CAP Strategic Plan for 2024 – 2027 period, increased very slightly (in the hundreds of percent) compared to 2023. A significant decrease was again observed in commitments aimed at grassing of arable land, which saw a 9 % year-on-year decrease in area, or 777 ha in absolute terms. This is mainly due to the fact that the commitments made under the previous RDP programme, which were terminated at the end of 2023, are being replaced by new commitments made under the CAP Strategic Plan to a much lesser extent than under other Agro-environmental-climatic measures (AECM) titles.

There is also a continuing decline in Integrated Fruit Production commitments, which is linked to the overall decline in the area of orchards in the country. On the contrary, the area of AECM commitments focused on integrated production of vegetables and strawberries is significantly higher year-on-year.

In the case of organic farming commitments (measure M11), a slight increase in the total area of commitments was also recorded, mainly due to higher acreage of commitments on permanent grasslands and vineyards. On the contrary, the total area of commitments on arable land slightly decreased, and equally, the area of commitments in orchards also fell for the umpteenth year in a row. Although the dynamics of this decline is slower compared to previous years, the total area of organic farming commitments in orchards is still the lowest since 2017. Both these measures achieve the target values for areas under commitment, which they meet by ca. 107 %.

In the case of measure M15a significant increase in committed areas was recorded again after the opening of the new program in 2023. The slight increase continues in in 2024.

Evaluation questions assessment

During the first half of 2025, the intensity of the overall RDP contribution to the support of the development of knowledge base, cooperation and innovation, lifelong education

and to the empowerment of the relation between research and development has increased. This increase was caused mainly due to successful implementation in the measure M16 Co-operation.

About 50 % of sector workers have already visited the information and training events supported by the program. The total number of participants in training events remains except for PA 2B below the average (70.5 % at all realized events).

Regarding the implementation of RDP in Operation 4.1.1 Support for investments in agricultural holdings, it can be stated that RDP contributes to the modernization of supported farms. From the evaluation of GVA growth and agriculture output of supported farms, it can be stated that a positive development has been recorded, respectively effect of on the supported entities.

The ongoing implementation of the RDP shows that this program contributes to the entry of young farmers into the agricultural sector. 1 226 young farmers have already been supported under operation 6.1.1 Business start-up aid for young farmers, which represents 4.67 % of all agricultural holdings in the Czech Republic.

Reimbursed projects implemented by food entities (459 unique applicants) under operation 4.2.1 Support for investments in processing /marketing and/or development of agricultural products represent 6.4 % of all food entities in the Czech Republic. This means exceeding the target value of the number of supported enterprises from RDP against all food entities, which is 4.4 %.

RDP interventions have contributed to improving the competitiveness of food businesses to a greater extent than intended. From this perspective, the contribution of RDP to value added investment in agricultural processing can be assessed as beneficial.

Progress in the implementation of interventions, which should contribute to increasing the economic performance of forestry businesses, is evident, thanks to the dynamics in both operations in parallel.

The number of businesses supported as part of business diversification is satisfactory and due to the number of committed projects, it can be assumed that the RDP will contribute to the diversification of agricultural activities to approximately the intended extent.

In preparation for the ex-post evaluation, ad-hoc data collection on bird populations in agricultural landscapes was carried out on 15 pairs of areas that were defined by a matching algorithm using the Propensity Score Matching method. However, the data evaluation did not demonstrate a measurable impact of AEEM and organic farming commitments on biodiversity measured by this indicator.

As part of the evaluation of the Integrated Vine Production operation in measure M10 AEEM, data on the use of the basic and supplementary vineyard protection titles were evaluated. It can be clearly observed that farmers - winegrowers in this operation often move to the supplementary title with stricter limits on the use of plant protection products compensated by a higher unit payment. The importance of the basic title decreases over time.

In the evaluation of the measure to support the afforestation of agricultural land, long-term trends in the use of and interest in the measure were analyzed. Farmers' interest in this measure decreased after the initial dynamics and the potential of the measure in the form as implemented in the RDP has probably been exhausted. Therefore, without a fundamental change in the conditions of the measure, a change in this trend cannot be expected.

Conclusions and suggestions

In the main areas of RDP support, especially in investment measures, in measure M04 particularly, the implementation progress corresponds to the current phase of the program. It can be stated that the implementation of measures supporting the development and the increase of the competitiveness of agricultural and forestry enterprises has advanced successfully and contributes significantly to the improvement of the microeconomic situation and stability of these enterprises.

Based on the findings of the Spring Term Evaluation 2025 we suggest the following:

- To assess in detail the reality of achievement the indicators, especially in measure M01 and make a reallocation.
- In respect to limited potential of the revision of target values for factual indicators of 4.3.1 Land Consolidation in this program period, focus on an in-depth analysis for setting target values for the next program period.
- With regard to the observed trend of moving to the title of supplementary title in the operation Integrated Vine Production, it is appropriate to evaluate whether it is efficient and relevant to continue to maintain the basic title.
- The implementation of the measure for afforestation of agricultural land, in the same way as it was implemented in the RDP, is not efficient in the future - without a fundamental change in the key conditions of the measure (based on a thorough analysis of the needs and interests of target groups), a change in the observed trend cannot be assumed.